

El poema estroncat

Dc, 30/09/2020 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

La vinya, sobretot si és una plantació ufanosa, es va convertir, en l'antic Orient, en una imatge de benestar i riquesa; la vinya deliciosa dirà Isaïes (Is 27,2-6). També en l'antic Orient la vinya era imatge de l'esposa o la núvia, així ho trobem en el llibre del Càntic dels càntics: "La meva vinya és per a mi" dirà el noi (Ct 8,12). Seguint amb el llenguatge de les imatges, la cura que un vinyater té de la seva vinya es convertirà en imatge de la protecció de Déu envers el seu poble. Això és el que veiem en el text del profeta Isaïes (Is 5,1-7) que llegim a la primera lectura d'aquest diumenge. La vinya esdevindrà imatge del poble d'Israel, ho veiem aquí i en altres passatges de l'Escriptura (Sl , 80,9-17; Os 10,1; Jr 2,21; 12,10).

El poema de la vinya, una de les més belles construccions literàries de tot l'Antic Testament, va canviant a mesura que avança el text. Comença amb un to alegre, explicant la història del vinyater que endega la vinya (vv. 1-2). En aquest moment hi ressona el llenguatge simbòlic amorós que es troba en altres llocs de l'Escriptura (Càntic dels càntics i en el llibre d'Osees quan Déu es proposa refer unes relacions amoroses malmeses 2,16-18.21-24). El text s'enfosqueix quan el narrador demana als oients que jutgin si l'amo ha fet tot el que havia de fer per la seva vinya (vv. 3-4). A partir d'aquí el cant adquireix un to amenaçador i anuncia la intenció de l'amo de destruir la vinya (vv. 5-6). És un requeriment, una acusació que porta cap al pronunciament de la sentència sense els passos habituals d'un procés. S'acaba revelant que els mateixos oients són ells la vinya que no produeix fruit (v.7). El cant combina el gènere literari de la paràbola amb el llenguatge amorós i jurídic per descriure les relacions de Déu amb el seu poble.

Què més podia fer que no li hagi fet?. Aquesta frase resumeix l'activitat desbordant, gairebé frenètica, que l'amo realitza en favor de la vinya: remoure la terra, treure pedres, plantar ceps, construir una torre de guàrdia, excavar-hi un cup. Ha cuidat, amb gran esforç, fins el mínim detall. Tal activitat contrasta amb l'activitat negativa de la vinya: donar raïm agre que en el verset 7 es concreta comparant-lo amb les injustícies i les misèries. A més de la descripció d'aquesta activitat desbordant en el text hi sobresurt l'esperança. "Esperava" apareix en els versets 2.4.7. L'espera de Déu lliga amb el que diu el llibre de l'Èxode: "El Senyor Déu és compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor" (Ex 34,6).

L'activitat del profeta Isaïes tindrà lloc en el moment que l'imperi assiri ha començat la seva política expansiva liderada per Teglatfalassar III l'any 745 aC. Els regnes de Damasc i Samaria voldran arrossegar el regne de Judà a la insubmissió contra l'imperi assiri. Isaïes advertirà de l'imminent perill que representa el desvetllament d'aquest imperi: "El Senyor alça un estendard per cridar una nació llunyana" (5,26) "Ai dels assiris, els envio contra una nació infidel, contra un poble que m'irrita perquè el saquegin, l'espoliïn i el trepitgin" (10,6). La paret ensorrada i la tanca destruïda deixant la vinya a mercè del creixement d'espines i esbarzers i d'animals depredadors apunta inequívocament a l'invasió assíria.

El profeta sap captar molt bé l'atenció d'uns alegres oients disposats a sentir una cançó d'amor, aprofita l'atenció per denunciar el seu mal comportament, anunciar el càstig que s'acosta i dir-los que l'espera reiterada de Déu deixa encara un espai

obert per la conversió i el canvi.

Diumenge 27 durant l'any. 3 d'Octubre de 2020.